

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۳۰ سپتمبر ۲۰۱۵

جنگ و بحران دولت موقت انتخابات ترکیه

(بخش سیزدهم)

از روز شنبه ۳ مرداد [اسد] ۱۳۹۴ برابر با ۲۵ جولای ۲۰۱۵، جنگنده‌های ارتش ترکیه، با هواپیماهای جنگی F16 خود، گاهی با سی فروند جنگنده، هلیکوپتر کبرا، بمباران‌های توپخانه‌ای زمینی، پایگاه‌های حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) در شمال عراق و کوهستان‌های ترکیه را نیز بمباران کرد. این حملات باعث شد تا پ.ک.ک، اعضایش را در مناطق هم مرز با ترکیه به حالت آماده‌باش درآورده و اعلام کند قرارداد آتش‌بس با آنکارا (توافق شده در سال ۲۰۱۳) دیگر معتبر نیست.

هنوز مشخص نیست درگیری‌ها در ترکیه تا کی ادامه خواهد یافت و به کدام سمت و سو پیش خواهد رفت؟ اما به گفته «داود اوغلو» نخست وزیر این کشور تا زمانی که تهدیدی بر سر ترکیه باشد، عملیات‌ها ادامه خواهند یافت. به این ترتیب، این روزها در ترکیه هر خبری به گوش می‌رسد. از جنگ و درگیری تا سقوط ارزش لیر و تغییر مسیر ترانزیت کامیون‌های ایرانی به اروپا. ترکیه امروز بسیار ناامن شده است. همه این‌ها انجام می‌شود تا استراتژی حزب حاکم و رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری تأمین شود.

هواپیماهای ارتش ترکیه، همواره بر فراز کردستان عراق به پرواز درآمد و مناطقی را که ظاهراً دولت ترکیه مدعی است متعلق به نیروهای پ.ک.ک است مورد هدف قرار می‌دهند.

به نوشته روزنامه وال استریت ژورنال امریکا، یکی از مقامات برجسته امریکا ترکیه را به دوز و کلک بازی و فریب امریکا متهم کرده است. این روزنامه، همچنین مدعی شد ترکیه با دادن اجازه استفاده از پایگاه نظامی اینجریلیک به امریکا از آن به عنوان یک سرپوش جهت حمله به نیروهای پ.ک.ک استفاده می‌کند. ارتش ترکیه تاکنون ۳۰۰ حمله هوایی علیه پ.ک.ک انجام داده است و تنها ۳ حمله هوایی علیه داعش ترتیب داده است.

در واقع پس از آن که حزب حاکم عدالت و توسعه ترکیه در انتخابات ۷ جون ۲۰۱۵، موفق به کسب اکثریت کرسی‌های پارلمان این کشور برای تشکیل دولت تک‌حزبی خود نشد، اگرچه پس از آن تلاش بسیاری برای تشکیل دولت ائتلافی با مشارکت دو حزب جمهوری خلق و حرکت ملی را آغاز کرد اما توفیقی حاصل نکرد.

عدم موفقیت در تشکیل دولت ائتلافی در مدت مقرر ۴۵ روزه از سوی داوود اوغلو باعث شد تا اردوغان تصمیم به برگزاری انتخابات زود هنگام در اول نومبر ۲۰۱۵ نماید. انتخاباتی که اردوغان و دیگر مقامات حزب عدالت و توسعه امید بسیاری بدان بسته‌اند، اگرچه واقعیت جامعه ترکیه و اغلب نظر سنجی‌ها چیز دیگری را نشان می‌دهد.

نکته مهمی که پس از انتخابات ۷ جون در فضای سیاسی ترکیه کاملاً مشهود بوده، چند قطبی شدن شدید فضای سیاسی و اجتماعی ترکیه است. مسأله‌ای که بدون شک یکی از اصلی‌ترین مسببین آن اقدامات یک‌جانبه‌گرایانه حزب عدالت و توسعه و رهبران آن احمد داوود اوغلو و همچنین رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری بوده که با نادیده گرفتن قانون اساسی که وظیفه‌ای بی‌طرفانه را برای رئیس جمهور در نظر گرفته است در همه مسائل جاری داخلی و خارجی کشور به اظهار نظر پرداخته و در عمل به عنوان یکی از ارکان حزب عدالت و توسعه عمل نموده است.

فضای دو قطبی به وجود آمده در ترکیه آن‌چنان شدید و نگاه‌ها علیه حزب عدالت و توسعه آن‌چنان منفی است که احزاب جمهوری خلق و حرکت ملی به عنوان احزاب دوم و سوم پارلمان این کشور، حتی حاضر به ارائه نامزد برای شرکت در دولت موقت (انتخابات) نیز نشدند و تنها حزب دموکراتیک خلق‌ها بود که با مشارکت دو عضو خود در دولت موقت موافقت کرد.

از سوی دیگر، دولت موقتی که احمد داوود اوغلو دست به تشکیل آن زده است اولین دولت موقت (دولت انتخابات) در تاریخ جمهوری ترکیه است و عبارت است از نخست وزیر، ۴ دستیار نخست وزیر (که هر کدام اداره چندین سازمان را بر عهده دارند) و ۲۱ وزارتخانه. از مهم‌ترین انتقاداتی که به ترکیب اعضای دولت موقتی که به نخست وزیری داوود اوغلو تشکیل شده است وجود دارد، عدم استفاده از افراد کاملاً مستقل برای احراز پست وزارتخانه‌هایی است که دو حزب حرکت ملی و جمهوری خلق از قبول آن‌ها سر باز زده‌اند است.

رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه روز جمعه ۲۸ اگست ۲۰۱۵ - ۶ شهریور [سنبله] ۱۳۹۴، ترکیب دولت موقت این کشور را تأیید کرد. این دولت تا زمان برگزاری انتخابات زودهنگام (اول نومبر ۲۰۱۵) قدرت را در اختیار خواهد داشت.

بر اساس قانون اساسی ترکیه، کابینه موقت جدید نیازی به کسب رای اعتماد پارلمان ندارد. تأیید رئیس جمهور برای تشکیل دولت موقت کافی است.

ریاست دولت موقت بر عهده احمد داوود اوغلو، نخست وزیر و اکثر کرسی‌ها نیز در اختیار اعضای حزب عدالت و توسعه قرار گرفته است. دولت موقت ترکیه با ۲۶ نفر، از جمله ۱۲ عضو حزب عدالت و توسعه، ۱۱ فرد مستقل، ۲ عضو از حزب دموکراتیک خلق‌ها و یک عضو از حرکت ملی تشکیل شد.

در حالی که پیش‌تر اردوغان با متهم کردن نماینده‌های حزب دموکراتیک خلق‌ها به ارتباط داشتن با گروه‌های «تروریستی»، خواستار لغو مصونیت قضائی آن‌ها شده بود. اردوغان گفت که این افراد باید هزینه ارتباط خود با تروریست‌ها را بپردازند و این یعنی آغاز پاکسازی سیاسی کردها در جبهه سیاسی مخالف! این شیوه اردوغان از پیچدگی خاصی برخوردار است و به نظر بعضی از تحلیل‌گران سیاسی اردوغان به دنبال حذف کامل این حزب در انتخابات پیش روست، یعنی این که در انتخابات آینده این حزب به‌عنوان یک حزب غیرقانونی معرفی گردد تا از فعالیت قانونی آن جلوگیری به عمل آید!

فیگن یوکسکداگ، رئیس مشترک کل حزب دموکراتیک خلق‌ها، سه‌شنبه ۲۳ سپتمبر ۲۰۱۵، در رابطه با استعفای وزرای حزب دموکراتیک خلق‌ها از دولت موقت انتخابات، گفت: «همان‌گونه که حضور آن‌ها در کابینه و هیئت دولت نتیجه مسؤلیت سیاسی بود، اکنون نیز کنارگیری آن‌ها محصول همین مسؤلیت سیاسی است.»

فیگن یوکسکداغ، طی سخنانی در دفتر این حزب در استانبول در رابطه با کنارگیری علی حیدر کوناج و مسلم دوغان از کابینه دولت، اقدام آنان را نتیجه مسؤلیت سیاسی آن‌ها توصیف کرد.

رئیس مشترک کل «ه د پ» گفت: «علت حضور آن‌ها در کابینه آن بود که انتخابات اول نومبر در فضائی دموکراتیک و آرام انجام گیرد. به این وزرا که در کابینه انتخابات جای گرفته بودند در اوضاع ممنوعیت‌ها در جزیر، حتی اجازه

ورود به آن شهر را ندادند، ه.د.پ و رای‌دهندگان به آن، با این همه یورش‌های بزرگ روبه‌رو هستند، در ترکیه که دمکراسی و صلح تا به این حد با تهدید روبه‌روست، آن‌ها برخوردی مسؤولانه داشته‌اند. همان‌گونه که فرارگرفتن هر دو رفیق ما در کابینه نتیجه مسؤولیت بوده، امروزه نیز کناره‌گیری آن‌ها محصول مسؤولیت سیاسی آن‌هاست.» بنابراین، با کناره‌گیری دو عضو دولت انتخابات، این دولت در بحران جدید وارد شده است.

صلاح‌الدین دمیرتاش نیز رهبر مشترک حزب دموکراتیک خلق‌ها، روز پنج‌شنبه ۲۴ سپتمبر ۲۰۱۵، بر مزار ودات آیدین رئیس تشکیلات آمد «حزب رنج خلق‌ها»، حضور یافت بود، طی سخنانی اعلام کرد جنگ سرنوشت مقدر نیست و با تلاش برابر خلق‌ها می‌توان از شرایط جنگی خارج شد.

وی با بیان این که مردم در هر چهار سوی ترکیه جشن را با ترس و نگرانی برگزار کرده‌اند، گفت: «در سوریه، عراق، لیبی، یمن و تمامی جغرافیای این منطقه خون و خونریزی است. اما هیچ‌یک از این‌ها سرنوشت ما نیستند. جنگ، خون، اشک چشمانی که صدها سال است رواند، سرنوشت محتوم این خاک نیستند. تغییر این اوضاع در دستان مردم است. مهم آن است که ما اعتقادمان به برابری و زندگی آزاد را از دست ندهیم، ما در آینده‌ای نزدیک خودمان را مدیریت کرده و صلح را برقرار خواهیم کرد. آن‌هایی که از آن سوی اقیانوس آمده و در این سرزمین دخالت می‌کنند، به طمع ثروت‌های نفت، گاز و زیر و روی این خاک است. بدون تردید آن‌ها نیز در این جنگ و ریختن اشک‌ها مسؤولند. دمیرتاش، با اشاره به قتل ودات آیدین نیز گفت: «ما بار دیگر در مقابل رئیس‌مان ودات آیدین و جانباختگان این رویدادها عهد می‌بندیم که در مسیر صلح به مبارزات‌مان ادامه می‌دهیم. زمانی که شما برای صلح و برادری مبارزه می‌کردید، حاکمیت نادان و جاهل در آن دوران شما را به قتل رساندند. به همین خاطر است که ما می‌گوئیم صدا پیش از هر چیز، عقلی به رهبران حکومت بدهد.»

پس از خروج از گورستان، نمایندگان حزب دموکراتیک خلق‌ها و حزب رنج خلق‌ها و نمایندگان دیگر سازه‌ها در ۳ گروه تقسیم شده و به دیدار خانواده‌های گریلاهای جانباخته رفتند.

صلاح‌الدین دمیرتاش، همچنین در شهر لورکوزن المان در مراسمی شرکت کرد و سخنرانی وی از سوی بیش از ۵ هزار نفر با جوش و خروش مورد استقبال قرار گرفت.

این سخنرانی دمیرتاش، بسیار محکوم و از موضع قدرت و افشاگرانه علیه حزب عدالت و توسعه و شخص رجب طیب اردوغان بود. وی طی سخنرانی از تمامی کسانی که برای برگزاری انتخابات ۷ ژوئن به آن‌ها کمک کردند، سپاس‌گذاری کرد و گفت: «مشخص است آن که از کاخ سلطنت سیر نشد، درصدد برگزاری انتخاباتی دیگر است. در انتخابات ۱ نوامبر بار دیگر او(اردوغان) را پیشمان خواهیم ساخت.»

دمیرتاش، پیش‌بینی کرد که اگر در ترکیه در شرایط دموکراتیک انتخابات برگزار شود، حدود ۲۰ درصد آراء را کسب خواهند کرد و افزود: «وقتی شش میلیون نفر با ۱۳ درصد آراء از ه.د.پ صیانت کردند، کودتای کاخ آغاز و تلاش شد که اراده خلق به شکست کشانده شود. اگر انتخاباتی عادلانه برگزار می‌شد، میزان آرای ما بیش از این می‌بود. هم‌اکنون میزان آرای ما ۲۰ درصد است. ما از این پتانسیل برخورداریم. کاخ سلطنت ترکیه حتی نتوانست ۱۳ درصد آراء را خود کسب کند. کودتا کرد و برگزاری انتخابات زودهنگام را اعلام کرد.»

دمیرتاش، اضافه کرد که قبل از انتخابات ۷ ژوئن که هنوز تصمیم جنگ گرفته نشده بود، در سراسر ترکیه، حزب دموکراتیک خلق‌ها، ۱۷۶ بار با حمله روبه‌رو شد. وی افزود: «حملات از شهرستان گیادین استان آگری آغاز شد. در گردهمایی انتخاباتی شهر آمد(دیاربکر) هم بمبی منفجر و سعی کردند راه سیاست را بر ما مسدود کنند. آ.ک.پ رسانه‌ها را هم دنباله‌رو خود ساخت و ارگان‌های رسانه‌ای طرفدار ما را هم مورد هدف یورش‌های خود قرار داد.»

دمیرتاش افزود که حزب عدالت و توسعه (آ.ک.پ)، با تمام امکانات دولت اجازه نداد که حزب دموکراتیک خلق‌ها به حقوق خود برسد و افزود که گذشته از مصرف میلیون‌ها لیره از ناحیه بودجه به صورت مخفیانه، دادگاه‌ها هم برای کمک به آ.ک.پ فعالیت کردند.

دمیرتاش بیان کرد که پس از این که ه.د.پ تصمیم گرفت که در قالب حزب در انتخابات شرکت کند، حملات افزایش یافت و خاطر نشان ساخت که با وجود دروغ‌ها و جنگ ویژه علیه ه.د.پ، این حزب به پیروزی رسید.

دمیرتاش افزود که در ترکیه قانون اساسی باطل شده و بیان داشت که نتایج انتخابات پذیرفته نشده و دولت هر چند مشروع نیست، اما بیش از ۷۰۰ نفر را در بسیاری پست‌ها منصوب کرد، تصمیم به جنگ گرفته و هم‌چون دولتی انتخابی رفتار می‌کند. دمیرتاش تأکید کرد که این یک کودتا است و افزود: «این کار کودتا است. هیچ‌کس بدون اجازه کاخ نمی‌تواند تصمیم‌گیری کند. پارلمان فعال نیست. دادگاه عالی نمی‌تواند تصمیم‌گیری کند. رسانه‌ها کار نمی‌کنند. یک شخص به تنهایی هر چه گفت، همان اجرا می‌شود. این را هم دموکراسی پیشرفته و میهن‌دوستی می‌نامند. به ماها هم می‌گویند خائنان به وطن. دولت را تحت حاکمیت کامل خود در آورده‌اند. با نیست انگاشتن اراده مردم، انتخابات برگزار می‌کنند و با تمام توان خود تلاش می‌کنند ه.د.پ از حد نصاب عبور نکند.»

دمیرتاش افزود که دولت آ.ک.پ با متوقف ساختن مذاکرات صلح با رهبر ملت کرد، عبدالله اوچالان، تصمیم به جنگ گرفت و افزود: «برای این که ه.د.پ از حدنصاب انتخاباتی عبور نکند، تمامی امید دولت، کشتار است.» دمیرتاش تأکید کرد که کاخ سلطنت هنوز به فراخوان پ.ک.ک برای برقراری آتش‌بس دوجانبه پاسخ نداده است و گفت: «چرا سفر به امرالی را ممنوع کرده‌اند. همه روزه جنازه‌های جوانان از میدان جنگ بازگردانده می‌شود، چرا روند صلح را به بن‌بست رساندید.»

دمیرتاش خاطر نشان کرد که ه.د.پ برای برقراری صلح بسیار تلاش کرده و افزود: «برای کسب کرسی‌های پارلمان و منافع خود شاید همه جا را به آشوب بکشانید، اما ما اجازه چنین کاری نخواهیم داد. در این کشور هر اقدامی لازم باشد را انجام خواهیم داد.»

مراد کارایلان عضو شورای رهبری کنگره جوامع کرد (KCK) در پیامی به پانزدهمین مجمع عمومی ک.ن.ک خاطر نشان کرد که آن‌ها در مرحله ایجاد کردستان آزاد قرار دارند.

کارایلان با اشاره به این که منطقه خاورمیانه و کردستان در حال گذر از مرحله حساسی است گفت: «مقاومت خلق‌مان در جنوب و غرب کردستان در مقابل کشتار تبه‌کاران داعش در تمامی جهان انعکاس یافته است. پیروزی‌های انقلاب غرب کردستان و پیروزی در انتخابات ۷ جون در شمال کردستان دشمنان‌مان را دیوانه کرده، و به همین خاطر علیه جنبش و خلق ما تهاجمی گسترده را آغاز کرده‌اند. خلق‌مان در شمال کردستان در برابر سیاست‌های اشغال‌گرانه حکومت ترک و حزب عدالت و توسعه (آ.ک.پ) مرحله نوبی را آغاز کرده. به ویژه اعلان خودمدیریتی دموکراتیک در شمال کردستان، شروع مرحله تازه‌ای از مبارزات آزادی‌خواهانه در کردستان بود...»

به این ترتیب، ترکیه در ماه‌های اخیر شاهد تنش‌های خشونت‌باری بوده است. ارتش به دستور اردوغان به پ.ک.ک حمله کرده و دستگیری‌های وسیعی در سراسر کشور راه انداخته‌اند.

شاخه نظامی حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) نیز چندین عملیات نظامی را علیه اهداف نظامی و غیرنظامی اجرا کرده است. ارتش ترکیه نیز پایگاه‌های این حزب را در عراق هدف بمباران شدید هوایی قرار داده است.

در همین راستا، ترکیه برای تأثیرگذاری بر افکار عمومی شرکتی را در امریکا با هزینه ماهیانه ۳۲ هزار دلار امریکایی تأسیس کرده است. این تنها بخشی از هزینه سالیانه ۵ میلیون دلاری است که دولت ترکیه برای تحریف افکار عمومی امریکا و جهان پرداخت می‌کند. در میان کسانی که رهبری این جریان را در امریکا بر عهده دارند پورتر گوس

قرار دارد که قبلا در میان سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۶ میلادی مدیر کل سیا بوده است که منابع رسانه‌ای در امریکا می‌گویند وی به‌خاطر پول منافع دولت امریکا را فروخته است.

این منابع می‌گویند گوس در اعتراف‌اش برای وزارت دادگستری امریکا پرده از کارهای خود برای ترکیه برداشته است و چنین کارهایش را برمی‌شمرد و می‌گوید:

۱- تأمین وکیل برای توسعه روابط امریکا و ترکیه در تمامی زمینه‌ها

۲- اطلاع رسانی به اعضای کنگره امریکا در خصوص مسائل مهم ترکیه

۳- تهیه گزارش‌های ویژه در خصوص مسائلی که به ترکیه مرتبط می‌شود.

این اقدامات گوس و گروهش دقیقا دو روز قبل از سال‌گرد صد سالگی کشتار جمعی ارمنه به دست دولت ترکیه بوده است.

پورتر گوس در دوره سناتوریش نیز در طول سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۰۴ میلادی خدمات شایانی را به همراه خدمات بالا به دولت ترکیه ارائه کرده است.

از این روست که می‌بینیم امروز دولت ترکیه به خوبی توانسته است سرپوشی برای فعالیت‌های خود در غرب درست کند.

مجوز پایگاه هوایی اینجریلیک، برای مقامات امریکائی به حدی خوشحال‌کننده بوده است که حملات به پ.ک.ک را در سکوت کامل نظاره کنند. در حقیقت دولت حزب عدالت و توسعه و اردوغان از لابی‌های خود به خوبی برای پوشش رفتارهایش استفاده می‌کنند.

به نظر می‌رسد دولت با وجود همه هزینه‌های جنگ، می‌خواهد آن را ادامه دهد. در نقطه مقابل پ.ک.ک نیز با تاکتیک جدیدی وارد میدان شده است و از نیروهای جوان تشکیلاتی خود برای درگیری‌ها بهره می‌گیرد به همین دلیل تمام شهرهای کردنشین ترکیه درگیر شده‌اند و براساس سخنان مخالفین دولت اردوغان مناطق کردنشین ترکیه عملا از کنترل دولت بیرون آمده است.

تاکتیکی که در مقابل جنگ‌های کلاسیک نتیجه داده و تأثیر مخربی بر ارتش و تشکیلات آن می‌گذارد. حملات هوایی نیز تاکنون نتوانسته است صخره‌های صعب‌العیور را که محل استقرار پ.ک.ک است آسیب زیادی برساند بنابراین، اصولا این حملات چندان دستاوردی نمی‌تواند داشته باشد.

همه این اقدامات در حقیقت انجام می‌شود تا انتخابات پیش رو به نفع حزب عدالت و توسعه پایان یابد. اردوغان در انتخابات قبلی تاوان سیاست‌های اشتباه خود در خصوص داعش را در پای صندوق‌های رای داد اما آیا این بار نیز نمی‌تواند رای دهنده‌های کرد را در مناطق کردنشین ترکیه از دادن رای به حزب خلق‌های دمکراتیک بازدارد؟ اگر اردوغان موفق شود نتوانسته است به اهداف از پیش تعیین‌شده خود به قیمت نابودی زیرساخت‌های سیاسی و اقتصادی ترکیه برسد اما اگر در این راه موفق نشود اردوغان قماری را می‌بازد که در آن سرنوشت ترکیه را رقم می‌زند. سرنوشتی که احتمالا حزب عدالت و توسعه و اردوغان را با هم نابود خواهد کرد. آن موقع است که دالره‌های ترکیه در امریکا و سناتورهای امریکائی هم کاری از پیش نخواهند برد.

مرکز اطلاع‌رسانی نیروی گریلا «ه.پ.گ» آمار جنگ و درگیری‌ها در فاصله ۲۵ اگست تا ۲۵ سپتمبر ماه ۲۰۱۵، علیه ارتش ترکیه را اعلام کرد. در این درگیری‌ها ۴۱۷ نظامی ارتش، ۱۰۱ مأمور پولیس و ۶۴ نیروی ویژه، و همچنین ۴۸ گریلا جان خود را از دست داده‌اند.

مرکز اطلاع‌رسانی نیروی ه.پ.گ، در بیانیه‌ای اعلام کرد: «اردوغان و دولت عدالت و توسعه (آ.ک.پ)، علیه مطالبات حیاتی برای زندگی مشترک خلق‌ها در ترکیه و کردستان، با اراده عظیم جامعه در انتخابات ضدیت کرد، تلاش‌ها برای

حل مسأله کرد و نیز رفتار صادقانه رهبر آید و جنبش ما را با ضدیت جواب داد و جنگ را آغاز نمود. آب‌ک‌پ به انکار و نابودی کامل ملت دست زد. در مرحله کنونی که همه نوع حمله نابودگرانه و فاشیستی در آن روی داد، مردم کرد با توسل به اراده آزاد خود خودمدریته‌ها را اعلام و مبارزه مقاومت‌گرانه را گسترش داد.

در ماه سپتامبر همه فعالیت‌ها برای ضدیت با انزوای تحمیل شده بر رهبر آید و حملات قتل‌عام‌گرانه به ملت ما، در چارچوب عملیات‌های پاسخ‌گویی و دفاع از خود بر ضد ذهنیت فاشیسم و اشغال‌گر انجام شد. ذهنیتی که بر خلق‌های تحت ستم تحمیل می‌شود.»

بنا به این بیهانه، آمار درگیری‌ها از ۲۵ اگست الی ۲۵ سپتمبر چنین است:

حملات و عملیات‌های ارتش ترکیه: ۵۳۳ بار؛ جزئیات آن حملات و عملیات‌ها:

عملیات‌های زمینی: ۳۹ مورد؛ حملات هوایی جنگنده‌ها: ۸۶ بار؛ حملات هلیکوپترهای کبرا: ۴۴ بار؛ حملات توپخانه‌ای: ۳۶۴ بار؛ تحرکات هوایی پهباده‌ها: ۸۲ بار؛ حملات هوایی پس از شناسایی پهباده‌ها: ۱۶۰ بار؛ عملیات‌های زمینی بدون نتیجه ارتش: ۴ عملیات بادینان؛ کل عملیات‌های گریلاها: ۳۸۵ عملیات (۱۶ عملیات آن را گریلاهای یژاستار انجام دادند)؛ عملیات‌های تخریبی: ۱۱۲؛ عملیات‌ها از نوع سوءقصد: ۳۷؛ عملیات برای محاصره و تصرف: ۶ عملیات؛ کنترل مسیرهای بین‌شهری: ۸۵ عملیات؛ حمله به پایگاه‌های نظامی: ۸۰ مورد؛ حمله به پاسگاه‌های پلیس امنیتی و خانه‌سازمانی‌های نظامی: ۱۹ مورد؛ حمله به مراکز امنیتی و ساختمان‌های دولتی: ۹ مورد؛ حمله انفجاری علیه خطلوله انتقال نفت، راه‌آهن و سدهای آبی: ۳ مورد؛ درگیری‌های روی داده با ارتش ترکیه: ۳۴ درگیری؛ نتایج عملیات‌ها؛ تعداد نظامیان کشته شده ارتش ترکیه در درگیری‌ها و عملیات‌ها: ۴۱۷ نظامی؛ تعداد پلیس‌های کشته‌شده: ۱۰۱ تن؛ عداد نیروهای ویژه کشته‌شده: ۶۴ تن؛ خلبان‌های کشته شده: ۲ تن؛ ضدگریلاهای کشته‌شده: ۲ تن؛ نظامیان زخمی‌شده: ۸۰ تن؛ پلیس‌های زخمی: ۴۴ تن؛ نیروهای ویژه زخمی: ۲۳ تن؛ هواپیماهای جاسوسی ساقط شده: ۳ فروند؛ هلیکوپتر اسکورسکی ساقط شده: ۱ فروند؛ هلیکوپتر کبرا ساقط شده: ۲ فروند؛ خودروهای زرهی منهدم شده: ۳۱ دستگاه؛ تانک‌ها و خودروهای نوع تومای منهدم‌شده: ۲ دستگاه

دکل‌های تلفن منهدم شده: ۹۰ دکل؛ پل‌های منفجر شده: ۷ پل؛ تعداد توپخانه و سلاح ۴۱ منهدم شده: ۳؛ خودروهای به آتش‌کشیده شده که به ارتش کمک می‌کردند: ۳۵ خودرو و کامیون؛ تعداد هلیکوپترهای آسیب‌دیده اسکورسکی و کبرا: ۲۵ فروند؛ خودروهای زرهی آسیب‌دیده: ۶۰ دستگاه؛ سلاح‌های ترمال منهدم شده: ۱ قبضه؛ اسیران جنگی: ۲ نظامی (یکی از اسرا افسر درجه‌دار است)؛ تعداد عملیات‌هایی که نتایج و آمارهای آن بدست نیامد: ۵۶ عملیات. تجهیزات نظامی به غنیمت درآمده:

۱۱ قبضه سلاح کمری؛ ۱ سلاح ام‌۱۶، ۲ خشاب آن؛ ۷ سلاح ملز؛ ۱ خمپاره‌انداز؛ ۱۵۰ گلوله ام‌۳، ۴ زنجیر تیربار و ۴ راکت آنتی‌تانک، همچنین ۱ بیسیم کوچک، ۵ کامپیوتر، ۳ دوربین، ۱ دوربین سلاح سوءقصد، ۲ دوربین کونیا، ۷ جلیقه فولادی و مقادیر زیادی مهمات نظامی دیگر به غنیمت گرفته شدند.

تعداد گریلاهای به شهادت رسیده: ۴۸ گریلا (۱۳ گریلای ما در جریان حملات هوایی در شمال به شهادت رسیدند)؛ جان‌باختگان سنگال: ۴ گریلا؛ تعداد گریلاهای اسیر: ۵ تن.

جنگ‌های کلاسیک، اصولاً سازمان‌های چریکی را از بین نمی‌برد، بلکه برعکس این زیرساخت‌های جامعه و دولت است که مورد هدف قرار می‌گیرند.

بعد از آغاز درگیری‌های ارتش ترکیه با گریلاهای پ.ک.ک در داخل و خارج مرزهای ترکیه و با افزایش عملیات نظامی پ.ک.ک در داخل ترکیه، دولت این کشور بعد از سال‌ها بار دیگر در برخی مناطق کردنشین ترکیه وضعیت اضطراری اعلام کرده است.

هم‌اکنون ۱۰۰ منطقه از ۱۴ استان کردنشین ترکیه در وضعیت تدابیر شدید امنیتی قرار دارند که حضور نیروهای امنیتی در آن مناطق بسیار پررنگتر از سابق به نظر می‌رسد که از مهم‌ترین این مناطق می‌توان به دیاربکر، آگری، ماردین، سرت، حکاری، غازی عنتاب، اورفا، درسیم، شرناخ، وان، ارزروم، آرداهان، قارص و موش اشاره کرد. در این ۱۴ استان برخی مناطق، محله‌ها، روستاها منطقه نظامی عنوان شده است که در آنجا محدودیت‌های مختلفی اعم از رفت و آمد در برخی ساعات شبانه روزی در حال اعمال است.

وضعیت اضطراری به وضعیت ویژه امنیتی در مناطق کردنشین ترکیه اطلاق می‌شود. این وضعیت که از سال ۱۹۸۷ در ۴ استان و ۱۱ منطقه کردنشین ترکیه آغاز شده است همواره یکی از سیاست‌های دولت‌های وقت ترکیه در قبال مردم کرد این کشور، به خصوص در دهه ۹۰ میلادی بوده است تا از این طریق و با افزایش کنترل‌های نظامی در این مناطق مانع به وجود آمدن عملیات، تظاهرات و شورش‌های ضد حکومتی شود.

مایکل روبین، از مقامات سابق وزارت دفاع امریکا و پژوهش‌گر مؤسسه آمریکن اینترپرایز، درباره اهداف رئیس جمهور ترکیه از حمله به پ.ک.ک و تنش ایجاد شده در ترکیه گفته است: «اردوغان هم اکنون فقط یک هدف را دنبال می‌کند و آن برگزاری انتخاباتی جدید است که کردها نتوانند در آن بار دیگر حد نصاب ۱۰ درصدی ورود به پارلمان ترکیه را به دست آورند.» او با اشاره به این که اردوغان سعی دارد کردها را دشمن نشان دهد معتقد است اردوغان با وارد شدن به جنگ در سوریه و درگیر شدن با کردها به اهداف خود می‌رسد. اردوغان سال‌ها وقتی می‌دید می‌تواند رای مردم کرد را در حمایت از خود و یا پروژه‌هایش به دست آورد به آن‌ها قول‌هایی می‌داد اما با راه یافتن حزب دموکراتیک خلق‌ها به پارلمان ترکیه، اردوغان نه تنها به مردم کرد پشت کرد بلکه فکر می‌کند با حمله به کردها و به راه‌انداختن بحران می‌تواند به اهداف انتخاباتی خود برسد.

افرایم انبار، پژوهش‌گر مرکز بگین-سادات در دانشگاه بارلان نیز معتقد است برگزاری انتخابات زودهنگام با برانگیختن احساسات میهن‌پرستانه می‌تواند به کمک حزب عدالت و توسعه آمده و بار دیگر می‌تواند اکثریت آراء را به دست آورد. هدف از حمله کنونی دولت ترکیه به کردها کاستن از حمایت از حزب دموکراتیک خلق‌هاست که در انتخابات گذشته هم کردها و هم ترک‌ها به آن رای دادند.

ادریس بالوکن، رئیس فراکسیون حزب دموکراتیک خلق‌ها در پارلمان ترکیه، در اظهاراتی با اشاره به افزایش عملیات نیروهای امنیتی ترکیه در مناطق کردنشین ترکیه عنوان کرد که در حال حاضر سیاست‌های دولت ترکیه از سیاست‌های دهه ۹۰ میلادی نیز وخیم‌تر شده است.

وی در ادامه اظهارات خود تصریح کرد؛ واقعیت‌ها در خصوص روند مذاکرات صلح این‌گونه است: ۴ ماه و نیم است که عبدالله اوجالان رهبر دربند پ.ک.ک در انزوای کامل به سر می‌برد. نه خانواده ایشان و نه هیئت امرالی هیچ دیداری با ایشان نداشتند. خبرگزاری‌های حکومتی در خصوص این که حکومت ترکیه با عبدالله اوجالان دیدار می‌کند اخباری منتشر کرده است، ما به هیچ‌کدام از این اخبار اعتماد نداریم. تا زمانی که هیئت امرالی با اوجالان دیدار نکند هیچ اظهار نظر دولتی و حکومتی را نخواهیم پذیرفت. برای ما مسأله؛ سفر کردن و یا نکردن به جزیره امرالی نیست. چیزی که برای ما اهمیت دارد حل و فصل مسأله کردها از راه‌های دموکراتیک است.

(www.rojname.com/index.kurd?nuce=2124435)

همچنین کمال قلیچدار اوغلو، رئیس حزب جمهوری‌خواه خلق ترکیه، در اظهاراتی با انتقاد شدید از حکومت ترکیه عنوان کرده است که دولت ترکیه در حال نمایش سیاست با استفاده از جنازه‌های جوانان این مملکت است. سیاست‌مدارانی در داخل حکومت ترکیه وجود دارند که از خون‌ریزی شهدا استفاده‌های سیاسی می‌کنند. رئیس جمهور

به مادر گرانی که فرزند خود را از دست داده می‌گوید: «خوش به حال شما که فرزندان شهید شده است» اگر این‌گونه است ایشان چرا فرزندان خود را به سربازی نفرستاده است؟

وی در ادامه اظهارات خود تأکید کرد که در ۷ ژوئن ۲۰۱۵ انتخابات صورت گرفت و تصویر ترسیم شده در ۸ ژوئن یک دموکراسی کامل در ترکیه بود. ولی حزب عدالت و توسعه با ایجاد هرج و مرج در تلاش برای حفظ حاکمیت خود در ترکیه است. مسؤول خون‌ریزی‌های موجود رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور کاخ نشین ترکیه است. قلیچدار اوغلو، در ادامه تصریح کرد که در شرایط موجود در ترکیه سخن گفتن از حقوق، محلی از اعراب ندارد. دموکراسی تعطیل شده است. قانون اساسی کاربرد خود را از دست داده است. با یک کودتا روبرو هستیم. تعاملات سیاسی از کار افتاده است.

هالوک کوچ، معاون حزب جمهوری‌خواه خلق ترکیه و سخن‌گوی این حزب نیز در اظهاراتی با انتقاد شدید از رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه، عنوان کرد: «مسؤول تمام اقدامات تروریستی و خون‌ریزی‌های موجود در کشور اردوغان است. کشور در آتش درگیری‌ها و خون‌ریزی‌ها گرفتار شده است این در حالی است که رئیس جمهور کشور به نوعی اظهار نظر می‌کند که نشان‌دهنده بی‌مسئولیتی در قبال افزایش اقدامات تروریستی در کشور است. در برخی مناطق کردنشین ترکیه امنیت عمومی به صفر رسیده است. ترور در تمام کشور پخش شده است. وضعیت اقتصادی روزبه‌روز به وخامت کشیده می‌شود. ترکیه گرفتار سناریوهای سیاه سیاسی شده است. در وسط این همه بحران شما به سخنان اردوغان دقت کنید که از چه چیزی حرف می‌زنند؟!»

وی در ادامه اظهارات خود عنوان کرد: کسانی که ۱۳ سال این کشور را اداره کرده‌اند و میز مذاکره با پ.ک.ک تشکیل داده و برای تأمین منافع شخصی خود برابری و برادری این ملت را به خطر انداخته‌اند امروزه مسؤول تمام خون‌ریزی‌هایی هستند که شاهد آن هستیم. آرزوها و تخیلات یک شخص به همراه ترس‌ها و منافع آن تمام منافع و آینده یک کشور را به خطر انداخته است. کاخ ریاست جمهوری ترکیه برای برگزاری انتخابات زود هنگام در این کشور هر راهی را امتحان کرده و کشور را به هرج و مرج کشاند. در واقع تمام اقداماتی که اکنون شاهد آن هستیم برای جلوگیری از تشکیل حکومت توسط احزاب اپوزیسیون طراحی شده است. سخن‌گوی حزب جمهوری خواه خلق افزود: اردوغان باید از سیاست یک بام و دو هوای خود دست بردارد. دردهای امروزه ترکیه با درد رئیس جمهور این کشور هم‌خوانی ندارد.

(<http://www.kurdpress.com/Fa/NSite/FullStory/News/?Id=90030>)

در واقع عامل اصلی همه مصائب جامعه ترکیه، رجب طیب اردوغان و حزب عدالت و توسعه و کیش شخصیت و خودمحموری‌بینی خود و حزب حاکم چند سالی است که در فکر تغییر قانون اساسی و تبدیل نظام سیاسی کشور به یک نظام ریاستی است. انگیزه او این است که در مقام ریاست جمهور بالاترین قدرت را داشته باشد، بر ترکیه تا سال ۲۰۲۴ که صدمین سال‌گرد تأسیس این کشور حکومت کند و با اجرای پروژه‌ها و طرح‌های عظمت‌طلبانه، قدرت را از دست ندهد. امید اردوغان و حزب حاکم او این بود که در انتخابات پارلمانی ماه ژوئن گذشته دوسوم آرا را کسب کند و به هدف خود در مورد تغییر قانون اساسی جامه عمل بپوشد. با نیروگیری بی‌سابقه حزب دموکراتیک خلق‌ها در انتخابات پارلمانی و ورود آن‌ها به مجلس نه تنها دوسوم کرسی‌ها نصیب حزب حاکم نشد، بلکه اکثریت مطلق خود را هم از دست داد.

هم حرکات نظامی اخیر دولت ترکیه و هم تلاشش برای ایجاد منطقه امن در شمال سوریه (روژاوا)، بیش از آن که علیه نیروهای دولت اسلامی (داعش) باشد در جهت تضعیف کانتون‌های روژاوا و همچنین تحقق اهداف و رویاهای بلندپروازانه خود تا سال ۲۰۲۴ است.

در سوریه به درازا کشیدن جنگ داخلی و سیاست «سقوط اسد به هر قیمت»، به خصوص شکست داعش در کوبانی، اردوغان و حزبش را با بن‌بست مواجه کرد. هم‌زمان قدرت‌گیری روزافزون مردم کرد در ترکیه و موفقیت آن‌ها در تثبیت سیستم «کنفدرالیسم دموکراتیک» در کردستان سوریه، دولت ترکیه را نه تنها به هراس انداخت، بلکه اردغان رئیس‌جمهور این کشور را دچار جنون قدرت و خودکشی سیاسی کرد به طوری که در عرصه داخلی، اولاً اردوغان در صدد است با بمباران مواضع «پ.ک.ک» در شمال عراق و جلب حمایت ملی‌گرایان ترک، فضا را برای بالا بردن آرای حزب خود در یک انتخابات زودهنگام و تشکیل دولتی تک‌حزبی و پیگیری اصلاحات مورد نظر و از جمله افزایش اختیارات ریاست جمهوری آماده کند.

دوماً، در سطح خارجی و بین‌المللی هم ترکیه با حمله ظاهری و صوری به مواضع داعش در شمال سوریه، در تلاش است ادعاها در خصوص چشم‌پوشی و حتی حمایت دولت ترکیه از گروه‌های تروریستی «جهادی» را بی‌اثر کند. به علاوه دولت ترکیه در صدد است بازگرداندن تدریجی بیش از یک و نیم میلیون آواره سوریه‌ای از ترکیه به منطقه «امن» از انگیزه‌های اصلی دولت ترکیه برای تغییر رویکرد در قبال داعش است.

ارزش لیر سقوط شدیدی داشته است، خبری که برای اقتصاد داود اوغلو که می‌گفت امروز کشورش به کشورهای دیگر پول قرض می‌دهد چندان خوشایند نیست.

توریسم و اقتصاد و امنیت ترکیه امروز به بهای پیروزی در انتخابات رو به نابودی است. شاید در تمام جهان این تنها موردی باشد که کسی برای رسیدن به اهداف حزبی، جنگی این چنین سنگین به راه انداخته باشد.

ولی آیا لوله‌های تفنگ می‌توانند دمکراسی را برای ترکیه به ارمغان بیاورند؟ سوالی که به زودی پاسخ داده خواهد شد. در سال ۲۰۱۳، تلاش‌ها برای حل مسأله کرد در ترکیه که به روند حل‌وفصل و یا «پروسه صلح» معروف گشت، این کشور را وارد عرصه جدیدی کرد. پیام آشتی عبدالله اوجالان رهبر زندانی شده حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) در میانه جشن نوروز همان سال در دیاربکر به دو زبان کردی و ترکی، با افزایش خوشبینی در سراسر کشور قرائت شد. با آتش‌بس بین دو طرف درگیر، پلیس و ارتش ترکیه حملاتشان را علیه «پ.ک.ک» به مناسبت آغاز یک دوره نسبتاً آرام در ترکیه متوقف کردند.

دولت حزب عدالت و توسعه و نخست‌وزیر وقت رجب طیب اردوغان تعدادی طرح ابتکاری را برای سرعت بخشیدن به فرایند حل‌وفصل مسأله کرد و افزایش حمایت مردم بر عهده گرفت. جلسات بین دولت و نمایندگان کورد در کاخ دولمه باخچه چهره عمومی رنگارنگی از تلاش‌ها به خود گرفت.

نقطه اوج در نومبر ۲۰۱۳ اتفاق افتاد، هنگامی که مسعود بارزانی، رئیس‌جمهور حکومت اقلیم کردستان عراق، با کاروانی متشکل از ۵۰ خودرو برای ملاقات اردوغان، به دیاربکر رسید. اردغان و بارزانی دست در دست هم در یک تجمع شلوغ در شهر ظاهر شدند، در همان حال خواننده سرشناس فولکلور کورد «ابراهیم تاتلیس» و دیگر موزیسین کرد شوان پرور که مدت زیادی در تبعید بود، ترانه‌های کردی سرودند، هم‌چنین همسر نخست‌وزیر، امین اردوغان روسری سنتی کردی بر سر کرده بود. صحنه‌ای مملو از احساسات و در عین حال سوءاستفاده، هم برای هزاران نفر حاضر در تجمع و هم برای میلیون‌ها بیننده در تلویزیون بود.

برای فرایند صلح و جلب حمایت مردم، حکومت اردوغان بر روی جنبه‌های اقتصادی درگیری کرد متمرکز شد. پس از ماه‌ها کار جامع، وزارت اقتصاد گزارش‌هایی تحت عنوان «هزینه برآورد شده تروریسم بر روی اقتصاد ملی» منتشر کرد.

گزارش ارائه شده توسط معاون نخست‌وزیر «نومان کورتولموس» که بازه زمانی بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۲ را پوشش می‌داد، شمار کشته شده‌گان جنگ ۳۵ هزار نفر، شامل ۷ هزار نیروی امنیتی بود. زیان اقتصادی کشور، بر

اساس این فرض که در یک محیط صلح‌آمیز، نرخ رشد اقتصادی ترکیه ۰/۵ واحد بالاتر در هر سال می‌شده است، ۱/۲ میلیارد دلار تخمین زده شد. با تأکید بر این که ترکیه متکی بر اخذ وام برای پوشش هزینه‌های نظامی بوده، کورتولماس گفت مبارزه ضد ترور ۳۵۸ میلیارد لیر ترکیه (۱۸۰ میلیارد دلار) بر روی لایحه دفاعی و امنیتی افزوده است.

پیش از انتخابات ماه ژوئن ۲۰۱۵، که اردوغان رئیس‌جمهور بود، چرخشی شدید در سیاست کردی وی روی داد. پس از اعلام نتایج انتخابات، او و احمد داود اوغلو ادعا کردند که فرایند صلح پایان یافته و وعده دادند تا زمانی که «پ.ک.ک» ریشه‌کن نشود، به مبارزه ادامه خواهند داد.

به دنبال بمب‌گذاری انتحاری در شهر پرسوس (سوروج) در ۲۰ ژوئیه و جان باختن دست‌کم ۳۲ جوان سوسیالیست و زخمی‌شدن بیش از صد نفر از آن‌ها، دولت عدالت و توسعه مدعی مبارزه بر علیه داعش شد، اما در کمال تعجب، آشکار شد که هدف اصلی آن، حمله به مواضع حزب کارگران کردستان و مخالفین سیاسی‌اش در شهرها است. حملات هوایی بر علیه مواضع و پایگاه‌های «پ.ک.ک» در شمال عراق و جنوب شرقی ترکیه آغاز شد، و به دنبال آن مقاومت و حملات روزانه نیروهای «پ.ک.ک» به سربازان و پلیس ترکیه بالا گرفت.

تشدید ناگهانی چنین درگیری‌هایی قبلاً ضربه‌ای جدی به اقتصاد شکننده ترکیه وارد کرده بود. حزب عدالت و توسعه و اردوغان، که فشارهای اقتصادی را در آغاز فرایند صلح برجسته کرده بودند، امروز به خاطر منافع سیاسی‌شان آماده ی پذیرای این خطر حتی با نتیجه اقتصادی بدتر شده‌اند.

ارز ترکیه از زمان بمب‌گذاری پرسوس تنزل ناگهانی قیمت داشته است. هر دلار در ۱۵ ژوئیه ۲۰۱۵، معادل ۲/۶۴ لیر ترکیه و در تاریخ ۵ اوت ۲/۷۹ لیر خریداری شد. این افزایش ۰/۱۵ لیر بدان معنی است که بدهی خارجی بخش‌های خصوصی و دولتی ترکیه، که بالغ بر ۴۰۰ میلیارد دلار است، در حال حاضر تا ۶۰ میلیارد از لحاظ لیره ترکیه افزایش یافته است.

بانک مرکزی نرخ بهره خود را بدون تغییر نگه داشته است، اما با ریسک‌های سیاسی رو به افزایش، نرخ بهره در بازار اوراق قرضه به سرعت، ۱/۵ تا ۲ واحد افزایش یافته و به ارقام دو رقمی رسیده است. این بدان معنا است یک بار اضافی به ارزش ۱۰ میلیارد لیر ترکیه (۳/۵ میلیارد دلار) بر هزینه استقراض داخلی وزارت خزانه‌داری و وام‌های بانکی بخش خصوصی و افراد اضافه شد.

رکود در بورس اوراق بهادار استانبول، در عین حال، تا به سطح هشداردهنده رسیده است. ارزش کل سهام توسط ۷۰ میلیارد لیر ترکیه (۲۵ میلیارد دلار) به ۵۴۸ میلیارد لیر (۱۹۷ میلیارد دلار) کاهش یافته است. در پی دنبال هشدارهای پلیس از حملات احتمالی در مکان‌های شلوغ، مردم شروع به اجتناب از رفتن به مراکز خرید، به خصوص در شهرستان‌های بزرگ کرده‌اند.

همچنین به بخش توریسم و گردشگری ضربه‌ای جدی وارد شده است، بسیاری از کشورها به شهروندان‌شان توصیه کرده‌اند از سفر به ترکیه خودداری کنند. رکود بزرگی در بخش مدیران هتل‌ها، کارآفرینان و سرمایه‌گذاران اتحادیه توریستی گزارش شده است، در حالی که آمار بین‌المللی، ترکیه را در بالای کشورهای اروپایی با بزرگترین رکود در نرخ اشغال هتل قرار داده‌اند. همچنین افزایش خطرات ژئوپلیتیک، همراه با افزایش درگیری در مرزهای جنوبی ترکیه، به سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری ضربه وارد شده است.

فدراسیون هتل‌داران ترکیه تخمین زده است بخش گردشگری در پایان سال ۵ میلیارد دلار درآمد را از دست بدهد، بر همین اساس خواستار اقدامات فوری و تشکیل سریع یک دولت ائتلافی پس از انتخابات ۷ ژوئن شده است.

صادرات نیز در تنگناهای وخیمی قرار دارد. صادرکنندگان ترکیه قبلاً به شدت توسط جنگ‌های ویران‌کننده همسایه‌ها، یعنی سوریه و عراق و انسداد مسیرهای تجاری با مصر و لیبی ضربه خورده بودند. سرریز خشونت به خاک ترکیه به

نظر می‌رسد وخامت رکود بیش‌تری دارد. بر پایه گزارشات مجمع صادرکنندگان ترکیه، در ماه ژوئیه صادرات به میزان ۱۳ درصد نسبت به ماه مشابه در سال گذشته و ۴/۹ درصد در یک سال کاهش به خود دیده بود. در استان‌های کردنشین شرق و جنوب شرقی، محرک سرمایه‌گذاری در نواحی سازمان‌یافته صنعتی، که به پروسه صلح دامن زده، متوقف گردیده است.

هزینه‌های نظامی، با حملات هوایی و عملیات زمینی و افزایش اقدامات امنیتی در مناطق شهری در حال افزایش است، که این به معنای افزایش بار مسئولیت بودجه خواهد بود، کسری بودجه گسترش و تورم برافروخته خواهد شد. سیاست اردوغان و داوود اوغلو، برای پایان دادن به فرایند صلح و «مجازات» حزب دموکراتیک خلق‌ها (ه.د.پ)، ترکیه را با یک لایحه تا ۵۵ میلیارد دلاری از تاریخ ۲۰ ژوئیه به دلیل هزینه‌های لیره تضعیف شده، نرخ بهره بالاتر و صادرات و درآمد گردشگری پائین‌تر ترک کرده است. تشدید بیش‌تر درگیری، بیش‌تر این لایحه را افزایش خواهد داد. و در مورد انتخابات زودهنگام، این لایحه به میزان بیش‌تری، با بودجه ۶۰۰ میلیون لیر (۲۱۵ میلیون دلاری) انتخابات متورم خواهد شد، نظر به این که تخصیص موجود قبلاً در تاریخ ۷ ژوئن خرج شده بود.

اندیشکده «بروکینگز» امریکا نیز طی مطلبی با عنوان «جنگ داخلی سوریه به ترکیه می‌آید» در همین خصوص توضیح داده است: به نظر می‌رسد که داعش بالاخره به ترکیه حمله کرده است. احمد داوود اوغلو، نخست وزیر ترکیه، داعش را مسئول بمب‌گذاری انتحاری می‌داند که اخیراً در میان جمعیت زیادی از جوانان در شهر «سوروچ» در مرز سوریه صورت گرفت. این جوانان در مرکز فرهنگی گرد هم آمده بودند تا پروژه کمک‌رسانی و بازسازی را در کوبانی سوریه، درست آن سوی مرز، آغاز کنند. تعداد کشته‌شدگان این حادثه دست‌کم ۳۰ نفر بود و تعداد زیادی هم زخمی شدند.

بوکینز ادامه می‌دهد، حمله به سوروچ در زمانی رخ داد که داعش در مبارزه با کردها متحمل شکست شده بود. در ماه ژوئن (خرداد ماه) کردها همراه با کمک ارتش و نیروهای مردمی، تروریست‌های داعش را از تل ابیض واقع در شرق کوبانی بیرون راندند. از آن زمان، دولت ترکیه شروع به هماهنگ‌سازی عملیات‌هایش با نیروهای ائتلاف غربی علیه داعش کرده است. ترکیه به امریکا اجازه داد تا هواپیماهای بدون سرنشین خود را خارج از پایگاه نظامی ناتو در «اینجریلیک» واقع در نزدیکی مرز سوریه به پرواز درآورد. همچنین ترکیه مدعی شده سلول‌های گروه‌های داعش را در ترکیه سرکوب و وبسایت‌های وابسته به داعش را مسدود کرده است. این اقدامات آنکارا باعث شد داعش تهدید به پاسخ و مقابله به مثل را به خاطر «سرکوب مسلمانان» در ترکیه تشدید کند.

یک نشریه سرشناس آلمانی، نوشت که رئیس‌جمهور ترکیه با اقدامات اخیر در واقع علیه پ.ک.ک و نه داعش عمل می‌کند و به این ترتیب روند صلح در منطقه را با مشکل مواجه می‌کند.

نشریه آلمانی «اشپیگل»، در گزارشی نوشت: «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهور ترکیه مدعی است که با داعش می‌جنگد اما در واقع با کردهای پ.ک.ک مبارزه می‌کند. به این ترتیب وی نشان داد که روند صلح در منطقه را با مشکل مواجه می‌کند و در عین حال این پرسش را مطرح می‌کند که آیا این کشور در معرض درگیر شدن در جنگی داخلی قرار دارد؟

در این گزارش با اشاره به حملات منظم نیروهای ترکیه علیه مواضع حزب کارگران کردستان (PKK) در شمال عراق و وابستگان آن‌ها در سوریه آمده است که تنها تعداد کمی از این حملات علیه موضع داعش است و هم‌زمان جوانان کرد در دیاربکر هدف حمله قرار می‌گیرند؛ جایی که راه‌ها بر روی تظاهرات‌کنندگان بسته شده و پلیس هم با اسلحه و گاز اشک‌آور به معترضان پاسخ می‌دهد اما تظاهرات‌کنندگان به راحتی از تصمیم خود منصرف نمی‌شوند و فریاد می‌زنند: «این تازه اول کار است.» در استانبول و دیگر شهرها خشونت و درگیری با پلیس گزارش شده که

تاکنون شماری کشته و زخمی هم برجای گذاشته است. بسیاری از مردم از دیاربرکر معتقدند که جنگ داخلی اجتناب‌ناپذیر است.

«اشپیگل» ادامه می‌دهد، «به نظر می‌رسد که روند صلح میان دولت و کردها به پایان راه رسیده است. بسیاری از بیابانهایی که اردوغان و سران کرد در هفته گذشته منتشر کرده‌اند، این موضوع را تأیید می‌کند. نیروهای پ.ک.ک و سربازان ترکیه تقریباً هر روز در پی حملات هوایی کشته می‌شوند. همه این‌ها در حالی است که هفته گذشته غرب امیدوار بود که بالاخره اردوغان اقدام علیه داعش را آغاز کرده است؛ آن‌هم در شرایطی که سال‌ها این گروه نظامی را تحمل کرده بود.»

در گزارشات دیگر موضوع شفاف‌تر می‌شود: در گزارشی دیگر با اشاره به حمله تروریستی اخیر در شهر «سورج» در مرز ترکیه با سوریه که به مرگ ۳۲ نفر منجر شد و رایزنی آمریکا و ترکیه را در باره همکاری در زمینه اقدام علیه داعش به دنبال داشت، آمده است: «نیروی هوایی آمریکا اکنون اجازه دارد تا از پایگاه‌های نظامی ترکیه از جمله پایگاه سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) در اینجریلیک استفاده کند. این باعث می‌شود که فاصله‌هایی که جنگنده‌های آمریکایی برای حملات باید بپیمایند کم شود. اما در وراي همه این‌ها خیلی زود نیت واقعی اردوغان مشخص شد. این‌که او می‌خواهد از فرصت به دست آمده برای مقابله با (کردها و) پ.ک.ک استفاده کند. در واقع این اوضاع شرایطی توأم با پوچی را برای ترکیه به وجود آورده است که هم علیه داعش اقدام کند و هم موضعی بسیار قوی‌تر علیه مخالفان خود به کار گیرد. در نگاهی دقیق به مسأله مشخص می‌شود که ترکیه از بمب‌گذاری انتحاری در سورج به عنوان بهانه‌ای برای اقدام علیه قربانیان داعش و نه گروه تروریستی داعش استفاده کرده است.

منابع رسانه‌ای اعلام نمودند: حملات شبانه‌روزی جنگنده‌های ترکیه به مواضع پ.ک.ک در ترکیه و عراق را باید مورد توجه قرار داد و در این مورد نوشتند: «به نظر می‌رسد که آنچه در هفته گذشته در شمال عراق و ترکیه رخ داد، اقداماتی غیرسازنده بوده‌اند، چرا که با درگیر شدن کشورهای بیش‌تری در خاورمیانه، امیدواری کمی وجود دارد که روند صلح میان ترکیه و پ.ک.ک، در پی سال‌ها مذاکره به نتیجه برسد. در این بین اردوغان تمایل دارد که به ۲ دهه جنگ داخلی که حدود ۴۰ هزار کشته بر جای گذاشته است، پایان دهد اما در شرایط کنونی هیچ‌کدام از طرفین نمی‌توانند ادعای پیروزی داشته باشند. نباید فراموش کرد که او سال ۲۰۰۹ در سخنانی در پارلمان این کشور گفته بود که نمی‌توان برای دستیابی به راهکاری سیاسی صبر کرد که در این صورت اقدامات نظامی امروز او چندان عجیب نخواهند بود.»

در ادامه آمده است: «اردوغان سیاست را مانند جنگ در پیش می‌گیرد و هیچ سیاست‌مدار دیگری به ظالمی او نیست. اردوغان با حمله به پ.ک.ک بحرانی را شکل می‌دهد که راه را برای برگزاری انتخابات پائیز برای وی هموار می‌کند.»

ترکیه، اقدام نظامی علیه مواضع داعش و پ.ک.ک را با تکیه بر حمایت‌های آمریکا و اتحادیه اروپا انجام می‌دهد، ترکیه به عنوان عضو پیمان آتلانتیک شمالی از ناتو درخواست برگزاری جلسه‌ای اضطراری کرده تا در خصوص اوضاع این کشور به بحث بنشینند.

آتش جنگ دیگری را در غرب آسیا این‌بار ترکیه برافروخت تا سایه شوم جنگ، کشتار و ناامنی همچنان بر سر مردم این منطقه سنگینی کند. حملات هوایی اخیر ترکیه علیه مواضع داعشی‌ها در شمال سوریه و متعاقب آن علیه مواضع پ.ک.ک در شمال عراق که بنا به گفته مقامات ترکیه مجموعاً ۴۰۰ منطقه مورد هدف حملات آن‌ها قرار گرفته است. آنکارا دلیل این حملات را که هنوز هم ادامه دارد، «مقابله با تروریست‌های تکفیری» عنوان کرده است. این کشور هم‌زمان، عملیات بسیار گسترده‌ای را نیز در سرتاسر ترکیه برای دستگیری آنچه «عوامل گروه‌های تروریستی داعش

و پ.ک.ک» نامیده، شروع که طبق آخرین گزارش‌های منتشر شده، تاکنون با حمله به صدها مرکز تصمیم‌گیری آن‌ها، بیش از ۱۵۰۰۰ نفر را دستگیر کرده است. در حقیقت سیاست کلی دولت ترکیه بر آن نیست که با داعش درگیر شود، آنچه مشخص است، ترکیه این اقدام را با تکیه بر حمایت‌های امریکا و اتحادیه اروپا انجام می‌دهد. این‌ها بیانگر این موضوع است که اردوغان و تیم او، اجماعی داخلی و بیش از آن بین‌المللی به همراه دارند تا با خیالی آسوده به آنچه مد نظرشان است دست یابند.

تمامی اقدامات ترکیه از جمله حمله هوایی به خاک سوریه بعد از سفر هیئت بلند پایه نظامی امریکایی به آنکارا انجام گرفت تا برخلاف سکوت ترک‌ها در برابر جنایات کوبانی امروز شاهد حملات ادعائی آن‌ها علیه مواضع داعش باشیم. «برت مک گورک» یکی از مقامات دولت ایالات متحده که از زمره کسانی است که به ظاهر تلاش برای مبارزه با داعش را هدایت می‌کند، در بیانیه‌ای که اخیراً منتشر شد خاطر نشان ساخت که ایالات متحده هیچ نقشی در حملات هوایی علیه گروه کرد پ.ک.ک ندارد، اما «حق ترکیه برای دفاع از خود» را قابل قبول وصف کرد.

در همین ارتباط مؤسسه تحقیقاتی «گلوبال ریسرچ» کانادا، اخیراً طی گزارشی مستند از طرف خانم پرستاری ۳۴ ساله‌ای که مدتی در یکی از بیمارستان‌های ترکیه در شهر «شانلی اورفا» واقع در جنوب شرق ترکیه (۱۵۰ کیلومتری غازی عینتاب) کار می‌کرده اعلام نموده است... با چشمان خود دیدم که «سمیه اردوغان» دختر رئیس جمهور ترکیه، رفت و آمدهای بسیاری به دفتر اصلی بیمارستان شانلی اورفا دارد و بعدها متوجه شدم که او ریاست یک تیم پزشکی برای معالجه مجروحان داعش را به عهده دارد. این پرستار زن با بیان اینکه عناصر داعش پس از بهبود نسبی به بیمارستان‌های ترکیه منتقل می‌شوند، اضافه کرد: ده‌ها مجروح با لباس نظامی را دیدم که با خودروهای نظامی ترک به این بیمارستان آورده می‌شوند و بعد دریافتیم که آنان از عناصر داعش هستند. گلوبال ریسرچ در ادامه این گزارش آورده است: سمیه که در لندن درس خوانده است، پیش از این تمایل خود را برای سفر به موصل عراق اعلام کرده بود تا به ادعای خود به ارائه کمک‌های انسانی (به داعشی‌ها) بپردازد ولی احزاب مخالف دولت کنونی ترکیه بارها اردوغان را به خاطر این موضوع تحت فشار قرار دادند.

دیگر این که، دفاتر داعش در ترکیه فعال و برخی از اعضای داعش در ترکیه به سر می‌برند و در آن کشور به اقداماتی در راستای تأمین اهداف داعش مشغول هستند، برخی از شبکه‌های اجتماعی منتسب به داعش از داخل ترکیه به کار گرفته می‌شوند، بسیاری از اعضای تازه وارد داعش از راه ترکیه به اردوگاه‌های آموزشی سوریه و عراق منتقل می‌شوند، مرز ترکیه همواره در سال‌های اخیر به روی اعضای داعش باز بوده و امکان تردد آن‌ها و انتقال مجروحان و تجهیزات را برای آن‌ها فراهم آورده است.

به عنوان نمونه، جو بایدن، معاون رئیس جمهور امریکا در مهر ماه سال ۱۳۹۳ و در دانشگاه «هاروارد» ماساچوست، به حمایت‌های اردوغان از داعش با این جمله که «متأسفانه کشورهای همپیمان ما در منطقه از جمله ترکیه مسؤول بروز پدیده‌ای به نام داعش هستند» اذعان کرد. بایدن این را هم گفت که ترکیه به راحتی اجازه تردد تروریست‌ها به سوریه را می‌دهد. و ده‌ها مورد دیگر.

خصوصیت دولت ترکیه با مردم کرد، تا جایی بوده که در مسأله محاصره و تصرف شهر کوبانی با این که رزمندگان و مردم این شهر، تحت شدیدترین فشارها قرار داشتند اما مقامات آنکارا از ارایه کمترین کمک‌ها به آن‌ها در مقابل تروریست‌های داعشی امتناع کردند. بنابراین، به نظر می‌رسد داعش «بهبانه» و «ابزار» خوبی‌ست برای اولاً، قلع و قمع پ.ک.ک، ثانیاً ورود به خاک سوریه و تشکیل منطقه امن یا همان پرواز ممنوع؛ امری که هم امریکا و هم ترکیه امروز «صراحتاً» از آن سخن می‌گویند.

حکومت موقت در ترکیه بر اساس قانون اساسی این کشور ۹۰ روز کاری انجام وظیفه خواهد کرد؛ بنابراین این حکومت تا ۱ نومبر ۲۰۱۵ (زمان برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمان ترکیه) بر سر کار بوده و زمینه‌های انتخابات زودهنگام را فراهم خواهد کرد.

نهایتاً دهم آبان ماه [عقرب] ۱۳۹۴، در بحران امنیتی و در حالی که فضای سیاسی کشور حالت امنیتی و نظامی به خود گرفته است، انتخابات زودهنگام عمومی خود را برای تشکیل دولت جدید برگزار خواهد کرد. رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه و حزب حاکم عدالت و توسعه که مؤسس آن نیز اردوغان است با درس گرفتن از انتخابات ۱۷ خرداد ماه سال جاری، این بار تلاش دارند که با کاهش دادن آرای حزب دمکراتیک خلق‌ها بتوانند دوباره به قدرت ۱۳ ساله خود دست یابند و باز هم بدون ائتلاف با دیگر احزاب و به تنهایی دولت جدید را تشکیل دهند.

حزب دمکراتیک خلق‌ها در انتخابات گذشته با کسب حدود ۱۳ درصد آرا و وارد کردن ۸۰ نماینده به مجلس به حاکمیت ۱۳ ساله حزب عدالت و توسعه پایان داد و حزب حاکم در موقعیتی قرار گرفت که مجبور بود یا با همکاری دیگر احزاب دولت ائتلافی تشکیل دهد و یا این که راه تکرار انتخابات زودرس را پیش گیرد که گزینه دوم را انتخاب کرد.

در انتخابات پیش رو دو سناریو از سوی احزاب عدالت و توسعه و دمکراتیک خلق‌ها به صحنه گذاشته می‌شود به این معنی که پیروزی حزب عدالت و توسعه به عنوان بازگشت به دوران سابق و حاکمیت اردوغان خواهد بود و پیروزی حزب دمکراتیک خلق‌ها به معنی برپا رفتن آرزوهای اردوغان در تغییر قانون اساسی، گذر به سیستم ریاستی و حاکمیت تک حزبی منجر خواهد آمد.

رجب طیب اردوغان، و حزب مورد حمایت او، یعنی عدالت و توسعه با امنیتی‌کردن فضای ترکیه و جنگ‌طلبی، به دنبال جذب آرای ناسیونالیست‌های ترک در انتخابات پارلمانی پیش رو هستند و به همین دلیل نوک حملات خود را متوجه حزب دمکراتیک خلق‌ها و مبارزان بی‌وقفه مواضع پ.ک.ک و تشدید سانسور و اختناق به ویژه در مناطق کردنشین کرده‌اند.

به نظر می‌رسد که سیاست‌های داخلی و خارجی ترکیه که از سال‌ها پیش به طور مشترک از سوی اردوغان و داود اوغلو پیش برده می‌شود، همچنان ادامه خواهد داشت و جامعه ترکیه در دهم آبان ماه در مورد این سیاست‌ها رای خود را به صندوق‌ها خواهند ریخت و به اجتمالی قوی، افول حزب عدالت و توسعه، دیگر بازگشتی نخواهد داشت.

اما در عین حال برخی از ناظران سیاسی نیز از احتمال تشدید بحران امنیتی و در کنار آن مشکلات مالی و اقتصادی ابراز دارند و معتقدند که اگر کنترل اوضاع از دست دولت خارج شود احتمال تحولات غیر منتظره نیز وجود خواهد داشت.

انتخابات عمومی دهم آبان ماه در ترکیه نقطه عطف در تاریخ سیاسی این کشور خواهد بود، چه حزب عدالت و توسعه پیروز آن شود و چه دچار افول شود.

با وجود اعلام حکومت نظامی در برخی از مناطق کردنشین شرق و جنوب شرق ترکیه و اعلام مناطق تردد ممنوع نظامی در چندین استان هنوز هم مقاومت بی‌نظیر مردمی در این مناطق ادامه دارد بر خلاف نظر رئیس جمهور ترکیه، که مدعی شده است پ.ک.ک را نابود خواهد کرد هواداران پ.ک.ک و تشکیلات مخفی آن و همچنین مردم آزاده کردستان، به مبارزه بر حق و علانه خود ادامه می‌دهند.

اکنون رقابت سختی میان احزاب سیاسی ترکیه برای پیروزی در انتخابات آغاز شده ولی درصد آرای حزب عدالت و توسعه و حزب دمکراتیک خلق‌ها، چگونگی سیاست در آینده این کشور را رقم خواهد زد و در این میان ترکیب آرای ملی‌گرایان ترک و مردم حق طلب کرد تعیین‌کننده خواهد بود.

نتیجه این انتخابات امکان و احتمال یکی از سه گزینه، یعنی تشکیل دولت تک‌حزبی توسط حزب عدالت و توسعه و یا مجبور بودن این حزب برای همکاری با دیگر احزاب برای تشکیل دولت ائتلافی و یا خارج شدن حزب عدالت و توسعه از دور تشکیل دولت و تشکیل دولت ائتلافی با همکاری احزاب مخالف را رقم خواهد زد. تحقق هر یک از این سه گزینه یادشده، آینده سیستم سیاسی ترکیه و سیاست‌های داخلی و خارجی رقم خواهد زد. طبق برخی آمارهای دولتی در سه دهه اخیر هزینه مبارزه با پ.ک.ک برای ترکیه ۳۰۰ میلیارد دلار برآورد شده است.

سه‌شنبه هفتم مهر ماه [میزان] ۱۳۹۴ - بیست و نهم سپتامبر ۲۰۱۵

ادامه دارد.